

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Igora Burgera v trestnej veci obvineného **T. V. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny** podľa § 296 Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí dňa 6. júna 2012 v Bratislave sťažnosti obvineného M. A. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len ÚŠP GP) proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 24. mája 2012, sp. zn. Tp 89/2011, a rozhodol

t a k t o :

I.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, zo dňa 24. mája 2012, sp. zn. Tp 89/2011, **sa z r u š u j e** vo výroku, ktorým podľa § 76 ods. 3 Tr. por. nebola predĺžená lehota trvania väzby obvinených T. V., M. A., M. Š., M. Š. a Ing. M. S.. Podľa § 76 ods. 3 Tr. por. **lehota trvania väzby** u obvinených:

1. **T. V.**, nar. X., t. č. v ÚVV Bratislava,
2. **M. A.**, nar. X., t. č. v ÚVV Banská Bystrica,
3. **M. Š.**, nar. X., t. č. v ÚVV Ilava,
4. **M. Š.**, nar. X., t. č. v ÚVV Leopoldov,
5. **Ing. M. S.**, nar. X., t. č. v ÚVV Žilina,

sa predlžuje do 15. októbra 2012.

II.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného M. A. **sa z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, uznesením zo dňa 24. mája 2012, sp. zn. Tp 89/2011 rozhodol tak, že **v bode I.** výroku podľa § 76 ods. 3 Tr. por. lehotu trvania väzby u obvinených T. V., M. A., M. Š., M. Š. a Ing. M. S. **nepredĺžil.** **V bode II.** výroku podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosti obvinených M. A. a M. Š. o prepustenie z väzby na slobodu **zamietol;** **v bode III.** výroku podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. písomný sľub obvineného M. Š. na nahradenie väzby **neprijal.**

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonom stanovenej lehote sťažnosti obvinený M. A., prostredníctvom svojho obhajcu a prokurátor ÚŠP GP.

Obvinený M. A. vo svojej sťažnosti uviedol, že ak prvostupňový súd v rovnaký deň a v tom istom konaní zamietol žiadosť o predĺženie lehoty väzby z dôvodov neexistencie zákonných podmienok väzby, logicky mal obvineného prepustiť z väzby na slobodu. Namietal aj skutočnosť, že rozhodnutie o trvaní kolúzneho väzby sa neopiera o žiadne konkrétne skutočnosti svedčiace o tom, že obvinený akýmkoľvek spôsobom pôsobil na svedkov a ďalšie osoby. Namietal tiež, že obvinenie mu bolo vznesené dňa 15. novembra 2011 spolu so začatím trestného stíhania vo veci, preto všetky produkované dôkazy pred dátumom vznesenia obvinenia sú vo vzťahu k tomuto trestnému konaniu irelevantné. Obvinený preto navrhol, aby odvolací súd uznesenie o vzatí do väzby zrušil a on bol prepustený na slobodu.

Prokurátor ÚŠP GP vo svojej sťažnosti uviedol v podstate zhodné skutočnosti, ktoré uviedol aj v návrhu na predĺženie lehoty väzby obvinených s tým, že väzba obvinených je dôvodná, sú splnené materiálne podmienky pre jej trvanie, pričom pre obťažnosť veci objektívne nebolo možné skončiť vyšetrovanie v základnej lehote väzby podľa § 76 ods. 2 Tr. por., a toto aj napriek plynulému postupu vo vyšetrovaní. Uviedol, aj ktoré konkrétne úkony plánuje vyšetrovateľ vykonať, pri niektorých aj s presným časovým určením. Prokurátor poukázal aj na skutočnosť, že hoci obvinení Š., A. a Š. doposiaľ v prípravnom konaní po využití svojho zákonného práva nevy povedali, po nahliadnutí obhajcov obvinených do vyšetrovacieho spisu s najväčšou pravdepodobnosťou po zhodnotení dôkaznej situácie sa k veci vyjadria. Poukázal tiež na skutočnosť, že aj v prípade nevykonania ďalších

plánovaných výsluchov, v prípade postupu podľa § 208 Tr. por., teda umožnenia oprávneným osobám preštudovať vyšetrovací spis, by nebolo možné podať obžalobu v lehote predpokladanej § 76 ods. 2 Tr. por., preto má za to, že predĺženie lehoty väzby je nevyhnutné a opodstatnené. Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie v celom rozsahu a sám predĺžil lehotu väzby u všetkých obvinených o šesť mesiacov, t.j. do 15. decembra 2012, resp. po zvážení všetkých okolností prípadu na dobu nevyhnutnú.

Na základe podaných sťažností, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1, ods. 2 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosti, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia, a zistil, že sťažnosť prokurátora ÚŠP GP je dôvodná, ale sťažnosť obvineného M. A. dôvodná nie je.

Všetci obvinení sú v posudzovanej veci trestne stíhaní, pretože sú dôvodne podozriví zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák.; obvinení V., A., Š., Š. a Ing. S. aj z obzvlášť závažného zločinu legalizácie príjmov z trestnej činnosti z časti dokonaného a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ a § 141 písm. a/ Tr. zák. a taktiež zo zločinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 3, ods. 5, ods. 6, ods. 7 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ a § 141 písm. a/ Tr. zák., obvinený V. z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c/ a § 141 písm. a/ Tr. zák. a nakoniec obvinení A. a Š. z obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. c/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/, § 140 písm. c/ a § 141 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v uznesení vyšetrovateľa zo dňa 15. novembra 2011 ČVS:PPZ-133/BOK-Z-2008. Okrem toho vyšetrovateľom Prezídia Policajného zboru Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor západ, oddelenie vyšetrovania v Trnave bolo 25. apríla 2012 pod ČVS: PPZ-133/BOK-Z-2008 vznesené obvinenie M. Š. pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je uvedené v tomto uznesení vyšetrovateľa.

Obvinenému V. začala väzba plynúť dňom 15. novembra 2011 o 7.00 hod a v súčasnosti ju vykonáva v Ústave na výkon väzby Bratislava, obvinenému A. dňom 15.

novembra 2011 o 5.00 hod. a v súčasnosti ju vykonáva v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, obvinenému Š. dňom 15. novembra 2011 o 5.30 hod. a v súčasnosti ju vykonáva v Ústave na výkon väzby Ilava, obvinenému Š. dňom 15. novembra 2011 o 6.40 hod. a v súčasnosti ju vykonáva v Ústave na výkon väzby Leopoldov a obvinenému Ing. S. dňom 16. novembra 2011 o 23.20 hod. a v súčasnosti ju vykonáva v Ústave na výkon väzby Žilina.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preštudovaní predloženého spisového materiálu na úvod skúmal, či bola dodržaná požiadavka vyplývajúca z ustanovenia § 76 ods. 2 Tr. por., podľa ktorej je prokurátor povinný prepustiť obvineného na slobodu, ak nepodá návrh na predĺženie lehoty väzby najneskôr 20 pracovných dní pred uplynutím jej lehoty a zistil pritom, že stanovená legálna lehota bola zachovaná.

Najvyšší súd dospel tiež k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu o nepredĺžení lehoty trvania väzby u obvinených bolo nesprávne. Majúc na zreteli špecifickú funkciu väzby ako prostriedku „ultima ratio“ pre zabezpečenie obvinených v rámci trestného konania, ako aj rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, po zvážení všetkých okolností v danom prípade musel prisvedčiť námietkam prokurátora, že prepustením obvinených z väzby na slobodu by aj naďalej hrozila reálna obava zo zmarenia účelu trestného konania, ktorým je v zmysle § 1 Tr. por. náležité zistenie skutkového stavu a spravodlivé potrestanie páchatel'ov pri rešpektovaní základných práv a slobôd.

V tomto štádiu trestného konania aj naďalej trvá jeden z materiálnych dôvodov väzby, a to podozrenie zo spáchania trestného činu. Najvyšší súd zistil, rovnako ako súd prvého stupňa, že trestné stíhanie obvinených pre skutky, pre ktoré im bolo vznesené obvinenie, sa vedie dôvodne, lebo tieto majú znaky skutkových podstát vyššie špecifikovaných trestných činov; existuje aj dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali (spolu s ďalšími obvinenými osobami) všetci vyššie uvedení obvinení.

Tieto závery sú aktuálne v terajšej situácii, ale rozhodnutie o vine či nevine obvinených však bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom trestnom konaní, pričom orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvineným ako aj okolnosti svedčiace v ich prospech.

Okrem podozrenia ako jedného z predpokladov vzatia obvinených do väzby je v posudzovanej veci v súčasnom štádiu trestného konania splnená aj ďalšia základná materiálna podmienka, a to existencia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Tieto skutočnosti vyplývajú z doposiaľ zabezpečených dôkazov (výpovede chránenej svedkyne Z. S., ale aj spoluobvinených – P., S.), z výpovedí ktorých vyplýva reálna obava, že po prepustení obvinených na slobodu budú títo pôsobiť nielen na nevypočutých svedkov, ale najmä sa budú snažiť zastrašovať jednotlivých spoluobvinených, aby si tak zabezpečili alibi. V tejto súvislosti je však potrebné prihliadnuť aj na fakt, že kolúzna väzba predstavuje oproti ďalším dôvodom väzby (preventívna, úteková) ten najvážnejší zásah do základných práv, avšak aj v tomto štádiu trestného konania prevyšuje obava zo zmarenia trestného konania pred právom obvinených na osobnú slobodu. Na druhej strane, ako to nakoniec vyplýva aj zo sťažnosti prokurátora, že totiž štádium prípravného konania je už v podstate na konci vyšetrovania, teda že po plánovaných výsluchoch niektorých svedkov – pracovníkov Č., pristúpi vyšetrovateľ v zmysle § 208 Tr. por. k sprístupneniu spisu oprávneným osobám na preštudovanie a k následnému vypracovaniu príslušného návrhu pre prokurátora.

Po zvážení všetkých okolností Najvyšší súd dospel k záveru, že k tomu nebude potrebný taký dlhý časový úsek, ako požadoval vo svojom návrhu prokurátor, a preto na základe jeho sťažnosti podanej v neprospech obvinených rozhodol o kratšom obmedzení osobnej slobody obvineným väzbou, majúc ale na zreteli aj rozhodnutie č. 12 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2012; lehotu väzby u všetkých obvinených preto predĺžil o 4 mesiace, teda do 15. októbra 2012.

V súvislosti s vyššie uvedeným preto potom Najvyšší súd sťažnosť obvineného M. A. ako nedôvodnú zamietol, keďže dôvody (materiálne) väzby v jeho prípade naďalej trvajú (kolúzna väzba) a v jeho prípade, ako aj u ostatných obvinených by neprichádzalo do úvahy ani alternatívne nahradenie ich väzby niektorým zo spôsobov predpokladaných v ustanovení § 80 a § 81 Tr. por.

Námietka obvineného A., že rozhodnutie o kolúznej väzbe sa neopiera o žiadne konkrétne skutočnosti svedčiace o tom, že by obvinený akýmkoľvek spôsobom pôsobili na svedkov a ďalšie osoby, nie je opodstatnená. Trestný poriadok nedefinuje pojem „konkrétne skutočnosti“. Pre obsah tohto pojmu nemôžu byť ani stanovené žiadne striktné a nemenné kritéria.

Výklad pojmu „konkrétna skutočnosť“ je vecou súdu, ktorý na základe skutkových okolností a dôkaznej situácie v konkrétnej trestnej veci posúdi, či vzatie obvineného do väzby je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel nemožno dosiahnuť inak. V posudzovanej veci tieto konkrétne skutočnosti zakladajúce u obvinených dôvod kolúznej väzby vyplývajú z povahy a charakteru trestnej činnosti, ktorá mala byť páchaná plánovite a organizovane po dlhšiu dobu a mali z nej plynúť vysoké finančné zisky, ako aj vyznačujúca sa vysokou mierou sofistikovanosti. Ani záver o tom, že už boli svedkovia vypočutí, a teda odpadol dôvod kolúznej väzby, nemožno považovať za absolútny. Pre tento dôvod väzby nie je podstatné, či tieto osoby už boli vypočuté alebo ešte nie. Aj po ich vypočutí obava môže naďalej trvať, nehovoriac o tom, že v súčasnosti sú jednotliví obvinení umiestnení v rôznych ústavoch na výkon väzby a po ich prepustení na slobodu možno dôvodne predpokladať, že budú pôsobiť nielen na svedkov, ale aj na spoluobvinených, aby si tak zabezpečili alibi.

Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 6. júna 2012

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová